Muhtasari wa Elimu Maalum kwa Wazazi

ELIMU MAALUM NI NINI?

Mtoto anapopokea elimu maalum, inamaanisha kwamba shule ya umma inatoa huduma na maagizo mahususi kwa mahitaji ya mwanafunzi huyo. Elimu maalum inapatikana kwa sababu ya sheria ya shirikisho inayoitwa Sheria ya Elimu ya Watu Wenye Ulemavu (IDEA), ambayo huwapa wanafunzi wenye ulemavu na wazazi wao haki maalum za kisheria za kupokea fursa hizi za kibinafsi za kujifunza.

Elimu maalum ni huduma, si mahali.

Je, huduma za elimu maalum zinaweza kumsaidia vipi mtoto wako?

- Ikiwa mtoto wako anastahiki huduma za elimu maalum, mtoto wako atafikia huduma na usaidizi uliobuniwa mahususi ili kukidhi mahitaji ya kipekee ya mtoto wako.
- Huduma za elimu maalum zinatoa programu za kibinafsi BILA gharama kwako na zinaweza kujumuisha walimu na watoa huduma wa elimu maalum kama vile matabibu wa kikazi, matabibu wa kimwili, wanapatholojia wa lugha na watoa huduma za mafunzo ya dyslexia.

MCHAKATO WA ELIMU MAALUM:

Wazazi wana haki ya kuomba tathmini ya elimu maalum wakati wowote. Shule zinatakiwa kumpendekeza mwanafunzi kwa ajili ya tathmini wakati ulemavu unashukiwa ambao unaweza kuhitaji huduma za elimu maalum. Ni muhimu kuelewa hatua za **mchakato wa elimu maalum**.

Hatua za Kuanzisha Elimu Maalum:

1. Pendek
2. Ridhaa ya Kutathmini
3. Tathmini
4. Kubaini Ustahiki (ARD)
5. Kutenge neza IEP

Kupokea Huduma za Elimu Maalum:

→ Kutekeleza IEP

Taarifa zaidi kuhusu haki zako kama mzazi zinaweza kupatikana hapa chini:

SPEDTEX Special Education Information Center

Msaada wa Elimu Maalum kwa Wazazi

spedtex.org
1-855-773-3839

Mwongozo wa Wazazi kwa Mchakato wa ARD
bit.ly/ParentsARD

Taarifa ya Haki za Kiutaratibu
bit.ly/ParentsNPS

Ingawa kuna sheria nyingine za shirikisho ambazo pia hutoa ulinzi fulani kwa wanafunzi wenye ulemavu - kama vile Sehemu ya 504 ya Sheria ya Urekebishaji ya Mwaka 1973 - IDEA ina haki mahususi zinazopatikana chini ta sheria hiyo. Hati hii inatoa muhtasari wa haki hizo.

1 PENDEKEZO KWA AJILI YA ELIMU MAALUM LINAFANYWA.

Pendekezo:

- Linahitajika kisheria wakati shule ya umma inahisi kwamba mtoto wako anaweza kuwa na ulemavu unaohitaji huduma za elimu maalum ili kufanikiwa.
- Linaitwa *ombi* la tathmini ya elimu maalum wakati mzazi analifanya. Ombi linapaswa kufanywa kwa maandishi kwa mfanyakazi sahihi. Shule itajibu kwa kutoa taarifa ya iwapo itaendelea na tathmini.

Shule lazima ijibu kwa maandishi ndani ya siku 15 za shule.

2 UTAULIZWA IWAPO UNAKUBALI SHULE KUMTATHMINI MTOTO WAKO.

Ridhaa ya kutathmini ni:

- Ruhusa unayochagua kutoa kwa wafanyakazi waliopata mafunzo maalum ya kumtathmini na kumkadiria mtoto wako katika maeneo mahususi.
- Inatumiwa na shule kuanzisha rekodi ya matukio ambayo shule lazima ikamilishe tathmini ya mtoto wako.

Ikiwa na baadhi ya vighairi, tathmini lazima ikamilishwe ndani ya siku 45 za shule.

3 TATHMINI HUFANYWA NA KIKUNDI CHA WATAALAMU WALIOPATA MAFUNZO.

Tathmini:

- Inaitwa *Tathmini Kamili ya Mtu Binafsi na ya Awali* (FIIE), ambayo inajumuisha ripoti iliyoandikwa ya mapendekezo ya elimu na taarifa kuhusu uwezo wa mtoto wako, maslahi na changamoto. Wataalamu walio na mafunzo katika ulemavu unaoshukiwa lazima washiriki, kwa mfano, mtu kama tabibu wa dyslexia aliye na leseni ikiwa dyslexia inashukiwa.
- Hufanywa bila gharama yoyote kwako. Ikiwa hukubaliani na tathmini ya shule, unaweza kuomba *Tathmini Huru ya Kielimu* (IEE). Hii hufanywa na mtu ambaye hajaajiriwa na shule.

4 KAMATI YA KUANDIKISHA, KUKAGUA NA KUPUUZA (ARD) HUKUTANA ILI KUAMUA IWAPO MTOTO WAKO ANASTAHIKI HUDUMA ZA ELIMU MAALUM.

Kamati ya ARD ni:

- Timu, ikiwemo wewe, walimu, wasimamizi wa shule, wale walio na utaalamu maalum kuhusu mtoto wako na wataalamu wenye mafunzo maalum kuhusu ulemavu unaoshukiwa.
- Katika mkutano huu, kujadili ripoti ya tathmini ya mtoto wako, kubainisha uwezo wa mtoto wako na maeneo yenye uhitaji, kisha kuamua iwapo mtoto wako ana ulemavu na hitaji la huduma za elimu maalum.

Mara tu ripoti ya tathmini inapofanywa, kamati ya ARD ina siku 30 za kalenda ili kubaini ustahiki na kuunda IEP.

5 IWAPO MTOTO WAKO ANASTAHIKI HUDUMA ZA ELIMU MAALUM, BASI KAMATI YA ARD PIA ITAUNDA MPANGO WA ELIMU MAHUSUSI (IEP).

IEP ni:

- Mkusanyiko wa taarifa ambazo zinatambua ulemavu wa mtoto wako, huonyesha uwezo wa sasa wa mtoto wako na maeneo yenye uhitaji, hutambua malengo ya kushughulikiwa na kuonyesha elimu maalum na huduma zinazohusiana ambazo zinahitajika ili mtoto wako afanikiwe.
- Hati ambayo shule lazima ifuate mara baada ya mchakato wa kuitengeneza kukamilika na unakubali mtoto wako apokee huduma. Huduma huanza haraka iwezekanavyo.

Una haki ya kushiriki katika ukuzaji wa IEP na kukubali au kukataa mtoto wako apate huduma za elimu maalum.

KUSONGA MBELE: KUPOKEA HUDUMA ZA ELIMU MAALUM

Baada ya IEP kuundwa, ni jukumu la shule kutekeleza IEP. Shule lazima zitoe huduma, maafikiano na usaidizi ulioelezewa kwenye IEP na wafanyakazi wa shule watafuatilia maendeleo ya mtoto wako kuelekea malengo katika IEP.

- Utapokea ripoti za maendeleo kuhusu malengo ya IEP ya mtoto wako angalau mara moja kwa kila kipindi cha kuweka alama.
- Kamati ya ARD itakutana na kukagua IEP ya mtoto wako angalau kila mwaka.
- Kama mwanachama wa kamati ya ARD, utajadili hitaji la tathmini iliyosasishwa angalau kila baada ya miaka mitatu.
- Unaweza kuomba mkutano wa kamati ya ARD wakati wowote.
- Unaweza kubatilisha ridhaa yako ya huduma za elimu maalum. Kwa maneno mengine unaweza kuiambia shule kwa maandishi kwamba unataka huduma za elimu maalum za mtoto wako zisitishwe.
- Sheria maalum zimewekwa kwa ajili ya nidhamu ya shule. Iwapo ulemavu wa mtoto wako utagunduliwa kuwa sababu ya utovu wa nidhamu kutokea, basi kamati ya ARD inaweza, katika hali fulani, kubadilisha matokeo ya kinidhamu.

IKIWA KUTOKUBALIANA KUTATOKEA:

Katika kila mkutano wa kamati ya ARD, utakuwa mshiriki amilifu, kujadili mahitaji mahususi ya mtoto wako na wafanyakazi wa shule unapojitahidi kufikia muafaka kuhusu njia bora zaidi za kusonga mbele. Lakini mara kwa mara huenda hutakubaliana na maamuzi ya shule. Chini ya IDEA ya sheria ya shirikisho, una haki rasmi za kutokubaliana na maamuzi ya elimu maalum yanayotolewa na shule, katika *hatua za kuanza elimu maalum* na *unapopokea huduma za elimu maalum*. Machaguo ya utatuzi wa mizozo yanajumuisha malalamiko ya jimbo, kuomba upatanishi na kuomba usikilizaji wa mchakato unaotazamiwa. Wawezeshaji wa jimbo pia wanapatikana ili kuzisaidia kamati za ARD kufikia maafikiano kuhusu IEP.

IEP NI NINI?:

IEP lazima ishughulikie vipengele fulani kwa ajili ya mtoto wako, ikiwemo:

PLAAFP

» *Viwango vya Sasa vya Maafanikio ya Kielimu na Utendaji wa Shughuli* (**PLAAFP**): Kamati ya ARD huandika stadi, uwezo na changamoto za mtoto wako kulingana na ripoti ya tathmini na data nyingine.

Malengo

» Malengo ya kila mwaka yanayoweza **kupimika**: Malengo huundwa ili kuzingatia mahitaji mahususi ya mtoto wako na kuelezea wakati mtoto wako anahitajika kupiga hatua.

- Ikiwa mtoto wako ana dyslexia, kwa mfano, lengo linaweza kuzingatia uboreshaji wa eneo mahususi la ukuzaji wa kusoma au ufasaha katika muda fulani.

Maelekezo na Huduma

» Maelezo ya **maagizo yaliyoundwa mahususi, huduma zinazohusiana na usaidizi na huduma za nyongeza** ambazo zitatolewa. Maelekezo na huduma zitatofautiana kulingana na mahitaji mahususi ya mtoto wako. Kwa mfano, ikiwa mtoto wako amegunduliwa kuwa na dyslexia:

- Maelekezo yaliyoundwa mahususi huenda yakajumuisha muda ulioratibiwa mara kwa mara kufundishwa na mtoa huduma aliyepata mafunzo ya juu kwa kutumia mpango ambao umeonyeshwa kuwasaidia wanafunzi wenye dyslexia na kwa mujibu wa Kitabu cha Mwongozo cha Dyslexia;
- Huduma zinazohusiana zinaweza kujumuisha usaidizi wa kuboresha stadi za matumizi ya misuli midogo ya mtoto wako kutoka kwa tabibu wa kiutendaji ikiwa anatatizika na mwandiko; na
- Misaada na huduma za ziada zinaweza kujumuisha kurekodi uhitaji wa usemi wa mtoto wako kwa machaguo ya maandishi kwa ajili ya kuandika kazi.

Makadirio

» Maelezo kuhusu jinsi mtoto wako atashiriki katika **makadirio** ya jimbo na wilaya yote ikiwemo iwapo maafikiano kama vile muda wa ziada ni muhimu.

Mpito

» Huduma za **mpito**: Mtoto wako anapofikisha umri wa miaka 14, IEP lazima ianze kuandika mipango ya mtoto wako baada ya shule ya upili na jinsi huduma za elimu maalum za mtoto wako zitakavyorekebishwa ili kushughulikia mipango hiyo.

Uwekaji

» IEP inabainisha **uwekaji** wa kielimu wa mtoto wako. Maamuzi ya uwekaji yanaelekezwa na hitaji la kutoa elimu katika mazingira yenye vikwazo vichache zaidi (LRE). Lengo la LRE ni kumfanya mtoto wako ajumuishwe katika madarasa na mazingira yenye watoto wasio na ulemavu kadiri inavyofaa kulingana na mahitaji ya kipekee ya mtoto wako.

Fomu hii ni muhtasari wa haki zinazohitajika kutolewa kwa wazazi baada ya pendekezo kufanywa. Saini yako inatumika tu kukiri kwamba umepokea fomu. Kwa taarifa zaidi kuhusu haki zako, kagua Taarifa ya Haki za Kiutaratibu na Mwongozo wa Mzazi wa Mchakato wa ARD.

Jina la Mwanafunzi:	Nambari ya Kitambulisho cha Mwanafunzi:

Jina la Mzazi au Mlezi

Saini ____________________ Tarehe ____________________